

Vrijwilliger

Steven van der Hoeven

Vrijwilliger

Roman

Wereldbibliotheek

© 2025 Steven van der Hoeven

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

*All rights are reserved, including those for text and data mining,
AI training and similar technologies.*

Omslagontwerp Nico Richter

Omslagbeeld © Image Select

Foto auteur © Hans Reitzema

NUR 301

ISBN 9789046833971

www.wereldbibliotheek.nl

Wereldbibliotheek maakt deel uit van Park Uitgevers

Hey kids, rock and roll
Nobody tells you where to go, baby

– ‘Drive’, R.E.M.

Op de eerste zaterdag van het seizoen waarin ik aanvoerder van C2 was, werd ik achter het doel van veld 4 afgetrokken. Boven me beginnende borsten in een trainingsshirt. In het halfhoge gras mijn zonnebril en een Trainingsjack, het eerste dat uitging wanneer het begon te broeien. Op het terras voor de kantine was de jaarlijkse openingsbarbecue in volle gang.

Ik kwam overeind, mijn hand sliep. Langs het trainingsveld waren rood-witte waarschuwinglinten gespannen, waarachter het voor de zomer gezaaide gras een paar weken extra kon aarden, voordat het avond na avond werd kapot gelopen en afgetrapt. Ik liet de linten door mijn vingers glijden, vond tussen

de struiken een weg om het grote gravel heen en kwam uit bij het kleedkamergebouw.

Ik stak over naar de achterkant van de kantine. Daar waste ik mijn handen bij het buitenkraantje, veegde het zweet van mijn voorhoofd en bukte voor een paar slokken. Ik wreef met mijn T-shirt de dof geworden glazen van mijn zonnebril op en ging de hoek om naar het terras, waar iedereen door elkaar heen praatte en Mathilde uit een flesje cola stond te drinken, vlak bij het tassenrek, waar onze voetbalkampkoffers al die tijd tegen elkaar aan hadden gelegen. Mathilde had haar hemd in haar rokje gestopt, verschoof haar spaghetti-bandjes om overal even bruin te worden. Ze lachte, zonder een stap in mijn richting te zetten. Ruurd trok het elastiek van zijn trainingsbroek recht, stak bij de ingang van de kantine een duim en een biertje omhoog. Ik liep naar hem toe, in de deuropening hing hij zijn camera om mijn nek en draaide aan de lens.

Ruurd zei dat ik moest opletten. Op hoe mensen naar hem keken, over hem praatten. Op een dag zouden ze dat ook over mij doen. Vaste gezichten zouden naar me kijken en praten over wat ik gedaan had op de voetbal. Volgens Ruurd was dat een beloning, kon je je dan echt koning voelen, koning van de club, wan-

neer mensen het goede van achter de schermen begonnen te zien.

Ruurd nam mijn zonnebril van mijn neus, zette die in mijn haar en liep achter Jan de Kooij aan naar binnen – ‘Personeel, personeel!’ Overal gingen vaste gezichten opzij, mannen van de ouwe garde, spelers van het eerste. Ruurd kreeg schouderkloppen. Er gingen alleen maar goede verhalen rond over voetbalkamp, over de kinderen en leiders. Cup en Anja stonden zelfs gelijk alweer achter de bar, ook al hadden ze de hele week amper geslapen om te voorkomen dat er ’s nachts gespookt werd op de jongens- en meisjeszalen. Er viel zelfs geen kwaad woord over de teken. Allemaal gegrepen door Ruurd, met z’n tang, watjes en alcohol, om schoon te maken, zeker te weten dat hij geen sporen achterliet.

De Kooij trok aan de bel die boven de hoek van de bar hing, aan de kant van de eregalerij. Het geroezemoes nam af, De Kooij – stekeltjes, zonder gel – had geen microfoon nodig om erbovenuit te komen. De voorzitter zei het kort te zullen houden. Vervolgens somde hij alle functies en taken op die Ruurd door de seizoenen heen had vervuld en toen hij eindelijk een stilte liet vallen, keek iedereen in de kantine op naar

Ruurd, die op de bar was geklommen. De Kooij vroeg applaus voor de Vrijwilliger van het Jaar. Iedereen klapte, ik stond daar met die camera. Ruurd klapte mee, hief uiteindelijk zijn vinger, waarop het pas echt stil werd. Maar Ruurd speechte niet. Hij liep op z'n vuile gravelschoenen over de bar in de richting van het verlaagde kinderstuk, waar tegen de muur potten vol kikkertjes, banaantjes en colaflesjes stonden.

‘Vieslel!’ riep Anja, ze gooide een natte vaatdoek naar Ruurds benen.

Ruurd sprong er bij de stereo-installatie af. Hij stopte een cd in de cd-speler, keek de kantine rond en legde, toen hij mij zag staan bij de eregalerij, een vinger op zijn lippen. Daarna draaide hij het volume vol open en gebaarde dat ik dichterbij moest komen. Dit was het moment om vast te leggen.

‘Lenny!’ riep iemand vanaf de statafels.

Ruurd klom weer op de bar, deed alsof hij gitaar speelde, stak zijn fles bier in de lucht.

*My mama said
That your life is a gift
And my mama said
There's much weight you will lift*

Kevin en ik zaten op tuinstoelen voor de kantine. Hij had z'n T-shirt uitgetrokken, spande zijn buikspieren aan. Krulletjes vanonder de riem van zijn afgeknipte spijkerbroek tot in zijn navel. We keken naar Ruurd, die in de ballenvanger achter het doel van veld 1, recht voor ons, was geklommen om bovenin een metersbreed spandoek op te hangen met onze clubnaam in zwarte hoofdletters op grote gele en rode vlakken. Voetbalkamp, Thialf, het Nederlands elftal – vaste gezichten namen het doek overal mee naartoe en soms kon je het zelfs op *Studio Sport* voorbij zien komen. Ruurd klemde zich met een arm en knie vast aan een paal, sjoerde het doek steeds steviger vast. Hij

droeg een vaalzwart T-shirt zonder mouwen, *The Unforgettable Fire*. Ruurd spande zijn biceps, er liepen aders overheen.

Hij had in het leger gezeten. Joegoslavië zelfs, als Blauwhelm, om de vrede te bewaren, al droeg hij voor als het misging ook Eerste Hulp-koffers en verbanddozen. Ik wist niet of hij littekens had opgelopen. Of hij beschadigd of getraumatiseerd was. Maar Ruurd kon schrikken. Hij kon zich kapot schrikken, zeker midden in de nacht. Op voetbalkamp had Cup hem samen met twee andere leiders wakker geschreeuwd. ‘De Serven, de Serven,’ riepen ze, terwijl ze het licht steeds aan en uit deden en schoten met een speelgoed-mitrailleur. Iedereen had gelachen, maar nog diezelfde nacht bood Cup zijn excuses aan, want even had Ruurd gedacht dat hij dood zou gaan. Dat schreeuwde hij van onderuit het stapelbed tegenover het mijne, waarna hij briesend zijn legerslaapzak openritste en op blote voeten naar buiten liep.

‘Ze is er wel,’ zei Kevin. Mathilde kwam met natte haren uit de richting van het kleedkamergebouw. Ze zette haar tas in het tassenrek en praatte nog wat met

meisjes uit haar team, die onze kant op keken. Kevin stond op en liep met zijn T-shirt in de hand naar hen toe.

Mathilde kwam naast me zitten. Ik wist niet waarover ze wilde praten. Dus praatten we over de elftalindelingen. Mathilde zat in Meisjes Junioren 1. Ze rook naar shampoo. Of naar zeep. Het kon ook wasverzachter zijn. Shampoo, zeep of wasverzachter. Mathilde keek naar het bloemenperk voor de kantine en naar Ruurd, die boven in het hek een punt van het doek tussen zijn tanden klemde.

‘C1?’ vroeg ze.

‘Nee,’ zei ik.

‘Niet?’

‘Nee, niet.’

‘Hè? Je dacht... Dat zei hij, toch?’

Mathilde had zich niet goed afgedroogd, op haar rechterschouder was haar T-shirt nat.

‘Ik zou kwaad zijn,’ zei ze.

‘Kwaad?’

‘Ja, en stoppen.’

‘Misschien in de winterstop, zegt hij.’

‘Dat slaat nergens op. “Ik kap ermee” – dat zou ik zeggen.’

‘Dat kan niet,’ zei ik.

‘Waarom niet?’

‘Je kunt niet zomaar stoppen.’

‘Tuurlijk wel.’

‘Nee, echt niet.’

‘Waarom niet?’

Mathilde keek naar me, terwijl Ruurd een tiwrap aantrok. Ze droeg om haar pols een wokkel. Er was ook chips die zo heette, die ze verkochten in het snoepwinkeltje op voetbalkamp en in de kantine, Wokkels, naturel, Mathilde hield alleen van naturel.

‘Ga je zo kijken?’ vroeg ze.

‘Met Kevin,’ zei ik. ‘En de rest.’

‘Ik dacht, misschien kunnen we een ijsje...?’

Toen ik me half omdraaide om te zien of er een grote rij stond in de kantine, legde Mathilde haar hand op mijn knie, bovenbeen. Ze drukte, heel even.

‘Ik bedoelde... Soft, op het dorp.’

We keken naar de ballenvanger, waar Ruurd bijna klaar was. Hij zong *O alele*, vals, maar zijn enthousiasme verbloemde veel.

‘Als hij bij een doelpunt maar niet met die toeter gaat,’ zei Mathilde.

‘Wat?’

‘Die toeter van voetbalkamp, bij het wakker worden. Die haat ik, eerlijk gezegd.’

Ruurd klom uit het hek naar beneden en sprong het laatste stuk. Hij keek omhoog naar het spandoek en stak een duim op naar de spelers van het eerste, die zich op het veld voor de kantine warmliepen, de aanvoerder schoot een bal in het hek. Ruurd kwam tussen Mathilde en mij in staan. Hij had zich in het zweet gewerkt voor de club, *The Unforgettable Fire* was nat geworden. Hij vroeg of ik meekwam naar het werkhok en een fakkel wilde vasthouden.

‘Voor de erehaag,’ zei Ruurd. ‘Kom, die gasten weten niet wat ze zien.’

Ik deed voor het eerst iets voor de vereniging als F'je. Elke zaterdagmiddag haalde ik bij de bar een krat om buiten de lege flesjes op te halen die mensen tijdens de wedstrijd onder de reclameborden in het gras lieten vallen. De beste plek om te verzamelen was schuin achter het doel bij de kantine, aan het pad naar het kleedkamergebouw. Daar kwamen vanaf het begin van de wedstrijd steeds meer mannen samen. Ik kroop op mijn hurken tussen al die benen in spijker- en trainingsbroeken door, liet het lege glaswerk in de krat glijden. Ik luisterde naar wat ze boven mijn hoofd tegen elkaar zeiden en over het veld tegen scheidsrechters en tegenstanders schreeuwden.

Terug bij de bar leverde ik de volle krat in en kreeg van Anja een broodje kroket, dat ik opat achter het kantineraam. Daarna ging ik verder met de volgende krat, totdat de scheidsrechter affloot, iedereen naar binnen stoof om te plassen en het tijd was om de hoekvlaggen van de velden te halen. Die stak ik in de grote pvc-buis in het ballenhok – niemand hoefde me te vertellen hoe het werkte op de voetbal. In de weekbrief las ik het bar- en keukenrooster, met ook elke week een tweetal dat moest sluiten. Na een paar zaterdagen was ik ze voor, haalde ik vanaf vijven de theepotten op die achtergebleven waren in de kleedkamers, tenzij er nog mensen bezig waren zich aan te kleden of zaten na te praten.

In het grote bloemenperk voor de kantine stonden twee vlaggenmasten. Soms waren de vlaggen wanneer ik ze naar beneden haalde zo nat, dat ze met geen mogelijkheid terug de kast in konden. Op zulke doorweekte zaterdagen hing ik ze in de noodkleedkamer aan de kledinghaakjes te drogen. De Kooij deed dat eerst een keer voor, toen ik met een druipende vlag in mijn handen achter hem aan de noodkleedkamer in liep, nog voordat hij voorzitter werd.

‘Waar is de man met de camera als je hem nodig

hebt?’ zei De Kooij die eerste keer. Hij keek toe hoe ik in de verder lege kleedkamer op een bank stond om de punten van onze clubvlag om de haken te krijgen. Regenwater liep de mouw van mijn trainingsjack in.

Later, rond de tijd dat Ruurd dacht dat ik weleens van E3 door naar D2 zou kunnen gaan, begon ik ook in de keuken te helpen. Eerst alleen ’s middags, met het op volgorde leggen van de nummertjes en het bakken van patat, kroketten en het liefst ook hamburgers, die ik halverwege het grillen een slag draaide zodat er een ruitjespatroon ontstond.

Al gauw was ik op zaterdag al ’s ochtends rond zes-
sen op de voetbal, om broodjes gezond klaar te maken en te verkopen. Ruurd sneed de stokbroden in stukken en smeerde er met een lepel boter op, waarna ik ze belegde met plakken ham en kaas en stukken tomaat, komkommer en ei. De broodjes verkochten goed en leverden ons een goede naam op, want er was geen club in de buurt die het ons nadeed. De mensen bleven maar vragen naar wat er in die boter zat, maar van Ruurd mocht ik daar niets van zeggen, moest dat ons geheime recept blijven.